

УДК 334; 346; 640

Коваленко А.С., Владимир О.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЮРИДИЧНІ РИЗИКИ, ЩО СУПРОВОДЖУЮТЬ ПРОЦЕС ВІДКРИТТЯ КАФЕ ЧИ РЕСТОРАНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ УНИКНЕННЯ

Kovalenko A., Vladymyr O.

LEGAL RISKS OF LAUNCHING THE CAFE OR RESTAURANT AND WAYS TO AVOID THEM

З погляду юридичної сфери, відкриття кафе чи ресторану є досить складною справою. При відкритті власного закладу громадського харчування варто приділити увагу основним юридичним аспектам і потенційним ризикам, пов'язаним з таким видом діяльності. Перший аспект, який варто врахувати, це форма бізнесу, яку доречно обрати. З практики випливає, що для реєстрації кафе або ресторану з метою економії витрат, потрібно врахувати особливості «ресторанних» форм бізнесу та умови їх оподаткування. Це залежить від того, чи в закладі планується продаж алкоголю та тютюнових виробів. Якщо так, то виникає необхідність в отриманні відповідних ліцензій на продаж цих товарів, а для цього необхідно зареєструватися на загальній системі оподаткування [1].

Наступний аспект – вибір оренди або купівля приміщення. Правильний вибір місця для кафе або ресторану має велике значення як з точки зору розташування, так і з юридичної перспективи. Часто стається так, що після поспішного підписання орендного договору майбутні власники ресторанів стикаються з проблемами, оскільки вони можуть втратити право на оренду з різних причин після того, як вже вклали значні кошти у приміщення. Це може статися через недостатній захист орендаря в договорі оренди, коли орендодавець має право односторонньо припинити договір, через непристосованість приміщення для використання у громадському харчуванні або через інші проблеми, які не були належним чином враховані або вивчені. Тому важливо не жаліти часу та грошей і звернутися до кваліфікованих юристів, які допоможуть укласти договір з найкращими умовами, щоб ви не опинилися за межами.

Незалежно від того, чи приміщення купляється чи орендується, важливо зібрати всю інформацію про об'єкт нерухомості. З допомогою юристів варто дослідити легальність володіння приміщенням, його наявність у заставі, відсутність претензій сторонніх осіб до цього приміщення та «історію оренди», якщо така існує. Також слід звернути увагу на те, чи використовувалося приміщення раніше для ресторану або кафе (якщо ні, то можуть виникнути проблеми з отриманням дозволів на відкриття закладу громадського харчування), а також чи проживають поруч мешканці або ж функціонують інші підприємства, які скаржилися на попереднє використання цього приміщення під ресторан або кафе, оскільки такі скарги можуть мати серйозні наслідки.

Важливими моментами є наявність акту прийому-передачі приміщення, відсутність перепланувань або розбіжностей між планом та фактичним станом приміщення, а також стан комунікацій у приміщенні. Треба перевірити наявність у власника документів про технічні умови, укладених угод з постачальниками комунікацій тощо, оскільки існує багато випадків, коли орендарі, навіть не підозрюючи про незаконне використання світла власником, отримують великі штрафи. У договорі оренди слід передбачити відповідні компенсації на користь орендаря для врегулювання подібних ситуацій.

Третім аспектом є підготовка необхідної дозвільної документації для відкриття закладу громадського харчування. Цей процес слід розпочати безпосередньо після підписання договору оренди або купівлі-продажу приміщення. Важливо зазначити, що приміщення ресторану або кафе повинно відповідати всім вимогам санепідемстанції (СЕС) та МНС.

Для відкриття закладу громадського харчування потрібно отримати наступні дозволи:

- Дозвіл на розміщення зовнішньої реклами (рекомендується також зареєструвати власну торгову марку).
- Дозвіл від МНС на відкриття громадського закладу.
- Експлуатаційний дозвіл від СЕС.
- Дозвіл на розміщення торговельного об'єкта та, за потреби, інші дозволи, наприклад, «зелене світло» для відкриття літнього майданчика закладу громадського харчування.

Четвертим важливим аспектом є отримання ліцензії на продаж тютюнових та алкогольних товарів (якщо, звичайно, заклад планує продавати такі товари у своєму кафе або ресторані). Рекомендується почати процес отримання цих ліцензій «одночасно-паралельно» з отриманням іншої необхідної дозвільної документації, щоб ефективно використовувати час. Також вам знадобиться торговий патент і реєстрація РРО (реєстратора розрахункових операцій або касового апарата) [2]. У підсумку, відкриття кафе або ресторану – це складний процес, що вимагає уважного підходу та належної підготовки. Крім створення концепції закладу, вибору персоналу та розробки меню, необхідно також вирішити низку юридичних питань [3, 4]. Оренда або придбання приміщення, підготовка дозвільної документації, отримання ліцензій на продаж алкоголю та тютюнових виробів – все це важливі кроки, що вимагають уваги та часу. Рекомендується звернутися до професіоналів, таких як кваліфіковані юристи та консультанти з громадського харчування, для отримання необхідної допомоги та підтримки. Крім того, як варіант, можна розглянути придбання готового бізнесу з усією дозвільною документацією, що спростить процес запуску закладу і зменшить кількість адміністративних процедур. Важливо зазначити, що належне планування та правильне виконання всіх юридичних вимог допоможуть уникнути неприємностей та незручностей у майбутньому. Звертання до фахівців та ретельна підготовка допоможуть забезпечити успішне відкриття та успіх вашого закладу громадського харчування.

Список використаних джерел:

1. Хорошайло О. (2018) Відкриття кафе. Можливі ризики бізнесу. URL: <https://cpk.ua/publikatsiyi/statti-publikatsiyi/full/yak-uniknuti-yuridichnih-rizikiv-pri-vidkrittii-kafe-chi-restoranu/>.
2. Владимир О. (2016) Особливості фінансування готельно-ресторанного бізнесу. Актуальні задачі сучасних технологій : зб. тез доповідей V міжнар. наук.-техн. конф. молодих учених та студентів. Тернопіль: ТНТУ, Том II. С. 303-304.
3. Владимир О. (2005) Термінові валютні операції – перспективний напрямок страхування валютного ризику. Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. 10. С. 87-94.
4. Владимир О., Бажанова Н. (2022) Суспільні виклики та соціальна відповідальність бізнесу у час війни. Соціально-економічні проблеми і держава. 2 (27). С. 45-62. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22vomucv.pdf>.